

RO Orasmaa Tuuli(MMM), Fallenius
Sanna-Helena(MMM)

29.09.2020

Asia

Yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) siirtymäsäännöt

Kokous

U/E/UTP-tunnus

U 12/2019 vp

Tässä U-jatkokirjeessä kuvataan, mitä muutoksia yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) siirtymäkauden substanssiasetukseen on ehdotettu EU:n monivuotisesta rahoituskehiksestä saavutetun kokonaisratkaisun jälkeen. Tällä U-jatkokirjeellä täydennetään siirtymäkauden asetusehdotuksista 19.12.2019 annettua valtioneuvoston kirjelmää (U 12/2019 vp) Kroatian puheenjohtajakaudella tehtyjen muutosehdotusten perusteella sekä YMP:n uudistuksesta 26.6.2020 annettua U-jatkokirjettä (UJ 16/2020 vp) koskien Euroopan elpymisvälineen (European Recovery Instrument) käyttöönottoa osana yhteistä maatalouspolitiikkaa.

Aikaisemmat käsittelyvaiheet

Komissio antoi 31.10.2019 ehdotuksensa YMP:n siirtymäkauden järjestelyistä vuodelle 2021. Maatalous- ja kalastusneuvosto hyväksyi 27.1.2020 A-kohtana ilman keskustelua ensimmäisen siirtymäkautta koskevan teknisen asetuksen, joka koskee varojen siirtoa pilareiden välillä ja rahoituskuria vuonna 2021 (COM(2019) 580 final). Asetus (EU) 127/2020 on julkaistu 31.1.2020.

Maatalouden erityiskomitea (MEK) on käsitellyt siirtymäkauden toista asetusta, nk. substanssiasetusta (COM(2019) 581 final) useissa kokouksissa siirtymäkauden asetusehdotusten julkaisusta syksystä 2019 lähtien. Maatalous- ja kalastusneuvosto keskusteli siirtymäkauden substanssiasetuksesta 27.1.2020.

MEK antoi kokouksessaan 6.4.2020 puheenjohtajavaltio Kroatialle osittaiset valtuudet kolmikantaneuvottelujen aloittamiseen siirtymäkauden substanssiasetuksesta Euroopan parlamentin kanssa asiakirjan 7032/20 pohjalta. Euroopan parlamentin täysistunto hyväksyi 15.5.2020 mandaatin aloittaa kolmikantaneuvottelut neuvoston kanssa Maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnan (AGRI) 28.4.2020 hyväksymän mietinnön (A9-0101/2020) pohjalta.

Ensimmäinen kolmikantaneuvottelu järjestettiin 20.5.2020. Neuvosto, parlamentti ja komissio pääsivät kolmansissa kolmikantaneuvotteluissa 30.6.2020 sopuun siirtymäkauden substanssiasetuksen sisällöstä kahden vuoden siirtymäkauden pohjalta.

Jatkokäsittelyn aikataulu

MEK antoi kokouksessaan 14.9.2020 puheenjohtajavaltio Saksalle päivitettyt valtuudet kolmikantaneuvottelujen käymiseen Euroopan parlamentin kanssa asiakirjan 10607/20 pohjalta. Seuraavat kolmikantaneuvottelut järjestetään aikaisintaan lokakuun lopulla 2020.

Kolmikantaneuvotteluissa tulee päättää erilaisten komissiolle tehtävien ilmoitusten päivämäärät ja siirtymäkauden pituus. Euroopan parlamentin AGRI-valiokunta on asettanut takarajaksi, että siirtymäkauden substanssiasetus tulee hyväksyä AGRI-valiokunnassa viimeistään 1.12.2020 ja täysistunnossa joulukuun puolivälissä. Kolmikantaneuvottelujen tuloksen vahvistamisen jälkeen asetusehdotus pitää vielä lopullisesti hyväksyä neuvostossa.

Eurooppa-neuvosto pääsi ratkaisuun EU:n monivuotisesta rahoituskehystä 21.7.2020 (EUCO 10/20). Rahoituskehysratkaisuun sisältyy päätös Euroopan elpymisvälineen kautta maaseuturahastolle kohdennettavista varoista. Alustavien tietojen mukaan Euroopan parlamentti muodostaa kantansa Euroopan elpymisvälineen varoihin komission koontiasetusehdotuksen (COM(2020) 459 final) eli nk. Omnibus-asetuksen perusteella, mutta saattaa olla valmis neuvottelemaan sen myöhemmin osaksi YMP:n siirtymäkauden substanssiasetusta.

Suomen kanta

Suomi pitää tärkeänä, että siirtymäkauden substanssiasetuksesta päästään nopeasti ratkaisuun, jotta siirtymäkauden toimeenpanossa voidaan edetä.

On tärkeää, että maaseudun kehittämisen elpymisvarat saadaan mahdollisimman nopeasti jäsenvaltioiden käyttöön. Suomi tukee ensisijaisesti Saksan ehdotusta, jossa elpymisvarat asetettaisiin jäsenvaltioiden käytettäviksi jo siirtymäkauden aikana vuosina 2021-2022.

Pääasiallinen sisältö

Perusmuistiossa kuvataan siirtymäkauden säännöksiä koskevat keskeiset sisältömuutokset, jotka on tehty Kroatian ja Saksan puheenjohtajakausilla. Päätöstä siitä, miten Euroopan elpymisvälineen käyttöönottoa siirtymäkaudella koskevat muutokset lakiteknisesti toteutetaan, ei olla perusmuistiota laadittaessa tehty.

Euroopan elpymisvälineen käyttöönotto YMP:n siirtymäkaudella

Euroopan parlamentin maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnan (AGRI) koordinaattorit ovat esittäneet, että Euroopan elpymisvälineen käyttöönotosta johtuvat muutokset tehtäisiin komission koontiasetusehdotuksen (COM(2020) 459 final) eli nk. Omnibus-asetuksen perusteella. Perusmuistiota laadittaessa Omnibus-asetuksen uusia muutosehdotuksia ei ole saatavilla.

Puheenjohtajavaltio Saksa on puolestaan esittänyt, että Euroopan elpymisvälineen käyttöönotosta johtuvat muutosehdotukset sisällytettäisiin suoraan siirtymäkauden substanssiasetukseen. Neuvottelut asiasta ovat Euroopan parlamentin kanssa kesken.

Kolmikantaneuvottelujen tulos (asiakirja WK 6568/2020 REV 2)

Kolmansissa kolmikantaneuvotteluissa 30.6.2020 neuvosto, komissio ja Euroopan parlamentti pääsivät sopuun siirtymäkauden substanssiasetuksen sisällöstä. Kolmikantaneuvotteluissa sovittiin tietyistä keskeisistä muutoksista komission alkuperäiseen asetusehdotukseen (COM(2019) 581 final). Neuvottelutulos kuvataan asiakirjassa WK 6568/2020 REV 2. Keskeisimmät muutokset perustuvat puheenjohtajavaltio Kroatian ehdotuksiin, jotka on kuvattu asiakirjassa 7032/20.

Neuvosto ja Euroopan parlamentti sopivat kolmineuvotteluissa kahden vuoden siirtymäkaudesta, mikä tarkoittaisi sitä, että YMP:n uusi ohjelmakausi alkaisi vuonna 2023. Komissio ei sitoutunut neuvotteluissa kahden vuoden siirtymäkauteen vaan katsoi, että yhden vuoden siirtymäkausi olisi riittävä. Siirtymäkauden pituudesta on määrä sopia tulevissa kolmikantaneuvotteluissa. Kolmikantaneuvotteluissa kuitenkin sovittiin siitä, että kahden vuoden siirtymäkauden toteutuessa maaseutuohjelmien kestoja jatketaan automaattisesti kahdella vuodella.

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa koskevan asetuksen (EU) N:o 1305/2013 28 artiklan 5 kohtaan lisättiin uusi alakohta, jossa ehdotetaan mahdollisuutta pidempiin uusiin sitoumuksiin maaseudun kehittämisohjelman ympäristö- ja ilmastokorvauksen, eläinten hyvinvointikorvauksen ja luomukorvauksen osalta kuin mitä komission ehdottamat kolme vuotta, mikäli tämä on korvauksen luonteen ja ympäristö- ja ilmastotavoitteiden kannalta oikeutettua.

Suurien tukien asetuksen (EU) N:o 1307/2013 37 artiklan 1 kohtaan lisättiin uusi alakohta, jossa annetaan mahdollisuus tietyille jäsenvaltioille jatkaa siirtymäkauden kansallista tukea vuoden 2020 tasolla myös vuonna 2021.

Asetuksen (EU) N:o 1307/2013 52 artiklan 10 kohta korvattiin niin, että tuotantosidonnaista tukea voidaan maksaa vuonna 2021 perustuen niihin päätöksiin, joita tehtiin esim. maitokriisin aikana tuotannon rakenteellisen epätasapainon korjaamiseksi. Muutos on tekninen vuosilukumuutos vuodesta 2020 vuodeksi 2021. Kyseinen 52 artiklan 10 kohdan muutos vuodelta 2017 mahdollisti tietyt tekniset muutokset delegoiduilla asetuksilla tuotantoon sidotuissa tuissa.

Yhteisen markkinajärjestelyasetuksen (EU) N:o 1308/2013 214a artiklaan lisättiin mahdollisuus myöntää Etelä-Suomen kansallista tukea vuonna 2021 (ja 2022 kahden vuoden siirtymäkauden tapauksessa) samoin ehdoin ja määrin kuin sitä on maksettu vuonna 2020.

Asetuksen (EU) N:o 1307/2013 mukaisia notifiointiaikoja päätettiin siirtää eteenpäin siirtymäkauden substanssiasetuksen voimaantuloon kytkettynä.

Siirtymäkauden substanssiasetuksen 6 ja 7 artiklat siirrettiin osaksi YMP:n strategiasuunnitelma-asetusta. Artikloiden säännökset riippuvat pitkälti YMP:n uudistuksen voimaantulon ajankohdasta sekä uudistuksen sisällöstä.

Siirtymäkauden substanssiasetuksen 6 artiklassa säädetään asetuksen (EU) N:o 1305/2013 nojalla aiheutuneiden menojen sekä asetusten (EY) N:o 1698/2005 ja (EY) N:o 1257/1999 nojalla aiheutuneiden tiettyjen menojen tukikelpoisuudesta siirtymäkauden ajan. Edellä mainittujen asetusten nojalla tehtyihin sitoumuksiin liittyvät menot voidaan kattaa uudella rahoituskaudella 2022/2023-2027 riippuen uuden YMP-kauden säännöksistä.

Lisäksi asetuksiin tehtiin joitain teknisiä muutoksia esimerkiksi määräaikojen suhteen. Myös maaseutuohjelmien, joiden toteuttamista jatketaan siirtymäkaudella, suoritusvarausta on mukautettava. Suoritusvaraukset on kuvattu yleisasetuksen (EU) N:o 1303/2013 liitteessä II.

Kolmikantaneuvotteluissa päästiin myös sopuun asetusteksteistä, jotka koskivat Itävallan tukioikeuksia ja Bulgarian tukea epäsuotuisten alueiden tuen piiristä putoaville alueille. Niin ikään kriisinhallintaan ja teknisen avun lisäämiseen liittyvistä yksityiskohdista sovittiin.

Puheenjohtajavaltio Saksan ehdotus asetustekstiksi Euroopan elpymisvälineen käyttöönotosta (asiakirja 10607/20)

Asiakirja 10607/20 sisältää puheenjohtajavaltio Saksan ehdotuksen päivitetyiksi valtuuksiksi kolmikantaneuvottelujen käymiseen Euroopan parlamentin kanssa. Asiakirjassa esitellään Saksan ehdotus siitä, miten Euroopan elpymisvälineen kautta Euroopan maaseudun kehittämisen maaseuturahastolle kohdennetut varat käytetään YMP:n siirtymäkaudella.

Asiakirjan mukaan MEK:n keskustelussa 7.9.2020 enemmistö jäsenvaltioista toivoi Euroopan elpymisvälineen etupainotteista käyttöönottoa YMP:n maaseuturahastossa vuosina 2021 ja 2022. Tähän YMP:n siirtymäkauden substanssiasetus olisi sopiva väline.

Asiakirjassa Saksa ehdottaa elvytysvarojen jakamista YMP:n kahden vuoden siirtymäkaudella niin, että vuodelle 2021 kohdennetaan 30 % ja vuodelle 2022 kohdennetaan 70 % elvytysvaroista. Asiakirjassa todetaan, että myös maaseuturahaston varsinaiset määrärahat otetaan etupainotteisesti käyttöön vuonna 2021, sillä Eurooppa-neuvosto sopi asiasta 21.7.2020 osana kokonaisratkaisua monivuotisesta rahoituskehiksestä. Jotta maaseuturahaston kokonaisrahoitus ei painottuisi kohtuuttomasti vuodelle 2021, elvytysvaroja voitaisiin kohdentaa enemmän vuodelle 2022.

Asiakirjan liitteenä on Saksan ehdotus uudeksi asetustekstiksi siirtymäkauden substanssiasetukseen elpymisvarojen käytöstä. Uudessa asetustekstissä ehdotetaan muutettavaksi siirtymäkauden substanssiasetuksen 8 artiklaa, jonka perusteella Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa koskevaan asetukseen (EU) N:o 1305/2013 lisättäisiin uusi 58a artikla. Muutos tulisi voimaan välittömästi sen jälkeen, kun asetus Euroopan elpymisvälineestä tulee voimaan.

Uudessa 58a artiklassa todetaan, että kokonaisuudessaan maaseuturahastolle on Euroopan elpymisvälineen kautta kohdennettu 8 070 miljoonaa euroa käyvin hinnoin. Varat on tarkoitus jakaa YMP:n kahden vuoden siirtymäkaudella niin, että vuodelle 2021 kohdennetaan 30 % (2 387 miljoonaa euroa) ja vuodelle 2022 kohdennetaan 70 % (5 683 miljoonaa euroa).

Aiemmissa kolmikantaneuvotteluissa on jo sovittu, että siirtymäkaudella YMP:n ympäristö- ja ilmastokunnianhimon on pysyttävä vähintään nykykauden tasolla. Uudessa 58a artiklassa täsmennetään, että maaseuturahaston ja elvytysvarojen yhteismäärästä vähintään sama prosenttiosuus on varattava ympäristö- ja ilmastotoimiin kuin on ollut nykyisellä ohjelmakaudella (vähintään 30 %). Nykyisen ohjelmakauden vaatimusta kohdentaa 5 % maaseuturahastosta LEADER-ohjelmalle ei sovelleta elvytysvarojen kohdalla.

Lisäksi uusi 58a artikla mahdollistaa poikkeuksellisesti sen, että elvytysvaroille ei olisi tarvetta kohdentaa kansallista vastinrahaa. Asetuksen (EU) N:o 1305/2013 mukaan maaseuturahaston kautta toteutettavat YMP:n toimenpiteet ovat osarahoitteisia jäsenvaltioiden ja komission kesken. Jos jäsenvaltio kuitenkin haluaa osarahoittaa myös elvytysvaroja, tälle ei ole estettä.

Taustaa YMP:n siirtymäkaudesta

Komissio julkaisi asetusehdotuksensa EU:n uudeksi yhteiseksi maatalouspolitiikaksi (YMP) 1.6.2018 (COM(2018) 392-394 final). Maatalouden erityiskomitea on keskustellut ehdotuksista lähes viikoittain ja maatalous- ja kalastusneuvosto kuukausittain. Komission vuoden 2020 jälkeistä yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevissa asetusehdotuksissa edellytetään, että jäsenvaltiot panevat YMP:n strategiasuunnitelmansa täytäntöön 1.1.2021 lähtien. Tämän edellytyksenä olisi ollut se, että jäsenvaltiot olisivat toimittaneet YMP:n strategiasuunnitelmansa komissiolle viimeistään 1.1.2020 ja että komissio hyväksyisi nämä suunnitelmat vuoden aikana. YMP:n uudistusta koskevien ehdotusten käsittely on kesken neuvostossa ja Euroopan parlamentissa ja käsittely on viivästynyt alkuperäisestä aikataulusta, eivätkä jäsenvaltiot voi soveltaa uusia YMP:n strategiasuunnitelmia 1.1.2021 alkaen.

Tämän vuoksi tarvitaan siirtymävaiheen sääntöjä, joilla varmistetaan joustava siirtyminen uusiin tukiedellytyksiin ja tukien jatkuvuus uuden kauden alkamiseen saakka. Siirtymäkausi edellyttää nykyisen oikeudellisen kehyksen soveltamista pidempään ja tiettyjen sääntöjen mukauttamista.

Komission alkuperäisessä asetusehdotuksessa siirtymäkauden pituudeksi ehdotetaan yhtä vuotta. Euroopan parlamentin AGRI-valiokunta ehdottaa mietinnössään (xx), että YMP:n uudistuspakettiin sisältyvät asetukset tulee olla hyväksytyt ja julkaistut EU:n virallisessa lehdessä viimeistään 30.10.2020, jotta yhden vuoden siirtymäaika riittäisi. Asetusten käsittelyn viivästymisen vuoksi asetukset voitaneen käytännössä hyväksyä vasta vuoden 2021 puolella kolmikantaneuvotteluiden jälkeen. Näin ollen siirtymäajan pituus tulisi olla kaksi vuotta ja YMP:n uusi ohjelmakausi voisi käynnistyä vasta vuonna 2023.

Siirtymäkauden asetusehdotuksista ensimmäinen COM(2019) 580 final on teknisluonteinen rahojen siirtoa pilareiden välillä ja rahoituskuria vuonna 2021 koskeva asetukset ja toinen COM(2019) 581 final on varsinainen siirtymäkauden substanssiasetus, jossa määritellään siirtymäkauden kesto ja sisältö.

Komission alkuperäisiin asetusehdotuksiin sisältyvät tukimäärät ovat yhdenmukaisia monivuotista rahoituskehyskautta 2021-2027 koskevassa komission ehdotuksessa COM(2018) 322 final uudelle YMP:lle ehdotettujen määrien kanssa. Siirtymäkauden substanssiasetukseen sisällytetään EU:n monivuotinen rahoituskehysratkaisu, josta Eurooppa-neuvosto saavutti yhteisymmärryksen 21.7.2020. Osana kokonaisratkaisua Euroopan elpymisvälineen varoja päätettiin kohdentaa Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastolle.

Komission ajatuksena on ollut, että elvytysvarat linkitettäisiin jäsenvaltioiden tuleviin YMP:n strategiasuunnitelmiin YMP:n uudella ohjelmakaudella. Koska siirtymäajan pituus tulee suurella todennäköisyydellä olemaan kaksi vuotta, elvytysvarojen käyttö vasta YMP:n strategiasuunnitelmissa vuonna 2023 olisi elvytyksen näkökulmasta liian myöhään. Näin ollen puheenjohtajavaltio Saksa ehdottaa edellä kuvatussa asiakirjassa

10607/20, että elvytysvarat otettaisiin käyttöön YMP:n siirtymäkauden aikana vuosina 2021 ja 2022.

Siirtymäkauden substanssiasetusehdotus COM(2019) 581 final

Asetusehdotuksen pääasiallinen sisältö on kuvattu U-kirjelmässä U 12/2019 vp.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Ehdotuksen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 43 artiklan 2 kohta ja 349 artikla

Asetusehdotus käsitellään tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä Euroopan parlamentin kanssa.

Neuvostossa päätös tehdään määräenemmistöllä.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamentissa vastuuvaliokuntana on maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunta (AGRI). Esittelijänä on Elsi Katainen (Renew Europe). Elvytysvälinettä koskevan Omnibus-asetuksen esittelijä on Paolo DeCastro (SD) maaseuturahastoon liittyvin osin.

Kataisen mietintöluonnos julkaistiin 28.1.2020 ja siitä äänestettiin valiokunnassa yksimielisesti 28.4.2020. Täysistunto hyväksyi 15.5.2020 mandaatin aloittaa kolmikantaneuvottelut neuvoston kanssa. Kolmansissa kolmikantaneuvotteluissa 30.6.2020 saavutettiin yhteisymmärrys siirtymäkauden substanssiasetuksesta.

Euroopan parlamentin maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnan mietintö (A9-0101/2020)

Merkittävimmät muutosehdotukset

Mietinnössä esitetään, että mikäli YMP:n strategiasuunnitelma-asetusta ei ole julkaistu EU:n virallisessa lehdessä 30.10.2020 mennessä, siirtymäaikaa jatketaan 31.12.2022 asti.

Mietinnössä esitetään myös jäsenvaltioille mahdollisuutta nostaa yhteisrahoitusosuutta, jotta ne voivat kompensoida maaseuturahaston budjettileikkauksia kansallisista varoista. Mietinnössä korostetaan muutenkin Euroopan parlamentin julkilausumaa monivuotisesta rahoituskehyksestä. Parlamentti haluaisi säilyttää rahoituksen samalla tasolla kuin se on ollut rahoituskehyskaudella 2014-2020.

Mietinnössä esitetään mahdollisuutta tehdä siirtymäkaudella yhtä vuotta pidempiä ympäristö- ja ilmasto-, luomu- ja eläinten hyvinvointisitoumuksia, kunhan ne sopeutetaan tulevaan kansalliseen YMP:n strategiasuunnitelmaan.

Mietinnössä esitetään mahdollisuutta myöntää Etelä-Suomen kansallista tukea siirtymäkaudella samoin ehdoin ja määrin kuin sitä on maksettu vuonna 2020.

Mietinnössä esitetään myös mahdollisuutta tietyille jäsenvaltioille jatkaa siirtymäkauden kansallista tukea vuoden 2020 tasolla siirtymäkauden ajan.

Mietinnössä esitetään jatkettavaksi suorien tukien tasaamista jäsenvaltioiden sisällä siirtymäkauden ajan.

Mietinnössä esitetään perustettavaksi itsenäinen maatalouden kriisivaraus, jonka suuruus olisi 400 miljoonaa euroa. Kriisivarauksen pääoma voitaisiin siirtää vuoden 2021 jälkeen aina seuraavalle varainhoitovuodelle. Mietinnön mukaan kriisivaraus rahoitettaisiin maatalousrahaston marginaaleista ja rahoituskuri olisi vasta viimeinen keino sen rahoittamiseksi.

Mietinnössä esitetään mahdollisuutta valtiontukisääntöjen estämättä tasata viljelijöiden veropohjan muodostavaa tulovirtaa useamman vuoden välillä.

Kansallinen valmistelu

Maatalous- ja elintarvikejaosto (EU18) 31.10.2019, 13.11.2019, 5.12.2019, 16.1.2020, 22.1.2020, 20.2.2020, 5.3.2020, 2.4.2020 (Skype-kokous), 27.5.2020 (Skype-kokous), 12.6.2020 (Skype-kokous), 29.-30.6.2020 (kirjallinen menettely), 10.9.2020 (Skype-kokous) ja 24.9.2020 (Skype-kokous).

MFF-johtoryhmä 28.-29.9.2020 (kirjallinen menettely).

EU-ministerivaliokunta 13.-15.11.2019 (kirjallinen menettely) ja 22.-24.1.2020 (kirjallinen menettely).

Valtioneuvoston kirjelmä 19.12.2019 (U 12/2019 vp).

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 15.11.2019, 24.1.2020 (kirjallinen menettely).

Maa- ja metsätalousvaliokunnan lausunto 14.2.2020 (MmVL 2/2020 vp).

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Kansallinen lainsäädäntö mukaan lukien Ahvenanmaan asema on kuvattu U-kirjelmässä 12/2019 vp.

Ehdotuksen vaikutukset

Taloudelliset vaikutukset

Euroopan elpymisvälineessä maaseuturahastolle kohdennetut varat

Osana elpymisrahoitusta maaseuturahastoon on kohdistettu lisävaroja. Suomelle jyvitetty osuus on suuruusluokaltaan noin kahdeksan prosenttia suhteessa muuhun maaseuturahaston EU-rahoitukseen koko kaudelle. Elpymisvälineen kautta rahoituksen ajoittaminen vuosille 2021-2022 merkitsisi siten merkittävää EU-rahoituksen kasvamista näille vuosille. Kiintein hinnoin ilmaistuna tämä tarkoittaisi Suomen osalta noin 195 miljoonaa euroa.

Suomen osalta elpymisvarat (käyvin hinnoin yhteensä 209 miljoonaa euroa) jakaantuisivat siirtymäkauden aikana niin, että vuodelle 2021 kohdennetaan noin 60 miljoonaa euroa ja vuodelle 2022 kohdennetaan hiukan yli 140 miljoonaa euroa.

Maaseuturahaston normaalin monivuotisen rahoituskehityksen puolella EU-rahoitusta on painotettu jo valmiiksi vuodelle 2021 merkittävästi enemmän. Maaseuturahaston osalta se tarkoittaa Suomelle käyvin hinnoin noin 75 miljoonaa euroa suurempaa EU-rahoitusta vuodelle 2021 kuin lopuille kuudelle vuodelle.

Suuremman alkupainotuksen ja elvytysrahoituksen yhdistäminen edellyttää merkittävää yhteensovittamista onnistuneen varojen sitomisen kannalta. Elvytysrahoituksen jakaminen painottaen jälkimmäistä vuotta tasoittaisi käytettävissä olevan EU-rahoituksen määrää merkittävästi.

Siirtymäkauden substanssiasetus

Voimassa olevassa maaseudun kehittämistä koskevassa asetuksessa (EU) N:o 1305/2013 ja suorien tukien koskevassa asetuksessa (EU) N:o 1307/2013 ei säädetä siirtymäkauden määrärahoista (eli kalenterivuoden 2020 jälkeisistä määrärahoista). Asetusehdotuksella vahvistetaan suorien tukien ja maaseudun kehittämisen määrärahat siirtymäkaudelle jatkuvuuden varmistamiseksi. Määrärahat vastaavat YMP:n strategiasuunnitelma-asetusehdotuksessa ehdotettuja jäsenvaltiokohtaisia määriä ja ovat siten linjassa monivuotista rahoituskehyskaudella 2021-2027 koskevan komission ehdotuksen COM(2018) 322 final kanssa. Komission alkuperäisen asetusehdotuksen taloudellisia vaikutuksia on kuvattu tarkemmin U-kirjelmässä 12/2019 vp.

Eurooppa-neuvosto pääsi sopuun monivuotisesta rahoituskehuksesta 21.7.2020. Rahoituskehityksessä Suomelle ehdotettu suorien tukien määrärahakatto olisi 516 miljoonaa euroa (käyvin hinnoin) vuodelle 2021, mikä on noin 1,5 % pienempi kuin keskimäärin rahoituskaudella 2014-2020. Vuodelle 2022 vastaava määrärahakatto olisi 518 miljoonaa euroa. Maaseuturahastolle ehdotettu määrärahakatto olisi puolestaan 433 miljoonaa euroa vuodelle 2021 sekä 355 miljoonaa euroa vuodelle 2022 (käyvin hinnoin). Kiintein hinnoin muutosta ei ole tarkoituksenmukaista laskea, koska inflaatiovaikutus peräkkäisten vuosien välillä on suhteellisen pieni ja varsinaiset budjettivaikutukset perustuvat käyvin hinnoin ilmoitettaviin määrärahoihin.

Muut vaikutukset

Vaikutukset toimijoille

Maaseuturahaston toimenpiteet jatkuvat siirtymäkaudella nykyisen ohjelman mukaisina. Jos toimija haluaa jatkaa aiempaa monivuotista sitoumustaan, hän joutuu tekemään vuoden tai kahden vuoden jatkositoumuksen riippuen siirtymäajan pituudesta.

Ympäristövaikutukset

Komissio toteaa tiedonannossaan EU:n talousarvio Euroopan elpymissuunnitelman moottorina (COM(2020) 442 final), että elvytysvaroja kohdennetaan maaseuturahastolle, jotta maataloustuottajia ja maaseutualueita voidaan tukea Euroopan vihreän kehityksen ohjelman täytäntöönpanon edellyttämien rakenteellisten muutosten toteuttamisessa, erityisesti uuden biodiversiteettistrategian ja Pelloilta pöytään -strategian kunnianhimoisten tavoitteiden saavuttamisessa. Näin ollen elvytysvaroilla voitaisiin saavuttaa ympäristö- ja ilmastohyötyjä.

Muilta osin muut vaikutukset on kuvattu U-kirjelmässä 12/2019 vp.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Asetusehdotus liittyy YMP:n uudistamiseen. Komissio antoi ehdotuksensa YMP:n uudistamista koskeviksi asetuksiksi 1.6.2018. Ehdotukset ovat seuraavat:

1. COM(2018) 392 final: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laatimien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta (*YMP:n strategiasuunnitelma-asetus*)

2. COM(2018) 393 final: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta sekä asetuksen (EU) N:o 1306/2013 kumoamisesta (*horisontaaliasetus*)

3. COM(2018) 394 final: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (EU) N:o 1308/2013, maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden laatuja järjestelmistä annetun asetuksen (EU) N:o 115/2012, maustettujen viinituotteiden määritelmästä, kuvauksesta, esittelystä, merkinnöistä ja maantieteellisten merkintöjen suojasta annetun asetuksen (EU) N:o 251/2014, syrjäisimpien alueiden hyväksi toteutettavista maatalousalan erityistoimenpiteistä annetun asetuksen (EU) N:o 228/2013 sekä Egeanmeren pienten saarten hyväksi toteutettavien erityistoimenpiteiden vahvistamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 229/2013 muuttamisesta (*markkinajärjestelyasetus*).

Ehdotuksista on annettu valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle 9.8.2018 (U 73/2018 vp) sekä U-jatkokirjeet 11.7.2019 (UJ 5/2019 vp) ja 28.2.2020 (UJ 4/2020 vp).

YMP:n uudistusta koskevien ehdotusten käsittely on kesken neuvostossa ja Euroopan parlamentissa ja käsittely on viivästynyt alkuperäisestä aikataulusta.

Asetusehdotus liittyy myös EU:n vuosia 2021-2027 koskevaan rahoituskehysratkaisuun.

Uuden koronaviruksen (COVID-19) aiheuttama pandemia ja sen aiheuttamat poikkeustoimet voivat hidastaa YMP:n uudistukseen liittyvien asetusehdotusten käsittelyä. Lisäksi pandemiatilanteella voi olla vaikutuksia myös siirtymäkauden substanssiasetuksen käsittelyaikatauluun.

Asiakirjat

COM(2019) 581 final: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus tiettyjen siirtymäsäännösten vahvistamisesta Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) ja Euroopan maatalouden tukirahaston (maataloustukirahasto) tukea varten vuonna 2021 sekä asetusten (EU) N:o 228/2013, (EU) N:o 229/2013 ja (EU) N:o 1308/2013 muuttamisesta vuoden 2021 varojen ja niiden jaon osalta sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013, (EU) N:o 1306/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 muuttamisesta vuoden 2021 varojen ja asetusten soveltamisen osalta

Ehdotukseen sisältyy myös liitteet 1-3.

Asiakirjat 7032/20, 10607/20 ja WK 6568/2020 REV 2

Eurooppa-neuvoston päätelmät EUCO 10/20

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Erityisasiantuntija Tuuli Orasmaa, MMM/RO/EUKA, puh. 0295 162 056,
tuuli.orasmaa@mmm.fi

Erityisasiantuntija Sanna-Helena Fallenius, MMM/RO/EUKA, puh. 0295 162 2481,
sanna-helena.fallenius@mmm.fi

Neuvotteleva virkamies Mirja Kiviranta, MMM/RO/MY, puh. 0295 162 352,
mirja.kiviranta@mmm.fi

Erityisasiantuntija Antti Unnaslahti, MMM/RO/MY, puh. 0295 162 426,
antti.unnaslahti@mmm.fi

Neuvotteleva virkamies Tiina Malm, MMM/RO/MAKE, puh. 0295 162 428,
tiina.malm@mmm.fi

EUTORI-tunnus

EU/2019/1352

Liitteet

Viite

Asiasanat	elpymisrahasto, jaosto maatalous- ja elintarvike (EU 18), maatalouden erityiskomitea, maatalous- ja kalastusneuvosto, rahoituskehukset, yhteinen maatalouspolitiikka, maaseuturahasto
Hoitaa	MMM, VM, VNK
Tiedoksi	ALR, EUE, OKM, OM, RUOKA, SM, STM, TEM, TULLI, UM, VTV, YM
